

Rendkívüli emberre emlékezünk és emlékeznek világszerte rengetegen matematikusok, matematikát kedvelők és mindazok, akik csak kapcsolatba kerültek vele. A matematika nem mestersége, nem hivatása volt, hanem abban élt. Euler óta¹ Leonhard Euler (1707–1783) művei több, mint 90 kötetben jelentek meg, nem volt Erdőshöz foghatóan termékeny matematikus. Több mint 1400 dolgozata jelent meg, közöttük számos olyan, amelyik a matematika egy-egy új ágát teremtette meg. Több mint 450 munkáját társszerzőkkel írta, és 50 és 100 közöttire becsülik azoknak a közös kutatásoknak a számát, amelyekről még ezután fog közlemény megjelenni.

Szakadatlanul úton volt. Hívták konferenciákra, előadások tartására szerte a világon, és mindenütt voltak munkatársai. Amikor találkoztunk vele, jóformán már az előszobában kérdezte: „Sejtettél, bizonyítottál?” Problémákat vetett fel, ötleteket adott. De rákérdezett örömeinkre, bajainkra is. Nem felejtette el gondjainkat utazásai során sem. És segített, ahol szükség volt rá, tanáccsal, utánjárással, pénzzel.

Munkatársai mellett problémák özönével látta el a széles matematikus közösséget is. Előadásai és számos cikke címe kezdődött így: megoldott és megoldatlan problémák 80-adik születésnapját nemzetközi tudományos ülészekkel ünnepelte meg a Bolyai János Matematikai Társulat. Az ennek anyagát tartalmazó kiadvány második kötetében közel 100 oldalas sokoldalú ismertetés található Erdős hosszú, termékeny változatos, néha már kalandosnak is mondható életéről, munkásságáról² L. Babai: *In and out of Hungary, Paul Erdős, His Friends and Times*, Combinatorics, Paul Erdős is Eighty, Keszthely, 1993., 2. köt. Budapest, 1996., 7–95. old., magyarul pedig a közelmúltban tartott egyik előadását ismerteti a Fizikai Szemle³ Erdős Pál: *Csodagyerekek*, Fizikai Szemle, 1996/8, 259–263. o.. Ebben a matematika mellett saját magáról is mesél. Minderre itt még vázlatosan sem térhetünk ki. Említsünk csak annyit, hogy nyolc akadémia választotta tagjai sorába, és tizenöt egyetemnek volt tiszteletbeli doktora.

És arra, hogy hogyan fogadta ezeket, egy levelének egy mondatát idézem. Közös számelméletkönyvünk⁴ Erdős Pál–Surányi János: *Válogatott fejezetek a számelméletből* c. könyvének ajánlatát megtalálhatják a KöMaL 1996/6 számának 354–355. oldalán. A szerk. készülõ angol kiadásával kapcsolatban megkérdezte tőlem a kiadó és én Erdőstől, hogy milyen címeink szerepeljenek a könyv címlapján. Válaszlevelének erre vonatkozó mondata: „Nem nagyon lényeges, milyen címetek adnak nekem, Hungarian Academy, talán F.R.S. (Fellow of the Royal Society – az angol akadémia tagja), és U.S. National Academy, de ez nem hiszem, hogy lényeges.”

Nem egy írás jelent meg róla szép jelzőkkel, mint önzetlen, érdeklődő, segítőkész stb. Illenek rá? Természetesen igen és mégsem, mert mindezek a jelzők valamilyen elhatározásra, tudatos törekvésre utalnak, Erdősből pedig mindez hiányzott. Belőle ez magától értetődően, belső természetességgel, szinte gyermeki elfogulatlansággal folyt.

Erdős szelleme köztünk marad, és ezután is sejtésre és bizonyításra ösztökél matematikusokat és leendő matematikusokat.

Surányi János